

6.–9. november 2014

MardiLaat Saku Suurhallis

85. aastat Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu loomisest

Juubeliaasta on kuulutatud **meistrite aastaks** ja olulisemad ettevõtmised suunatud tuntud meistrite loomingu tutvustamisele. Meie kodulehe www.folkart.ee veebikataloogis esitlevad paikkonnad oma edukamaid tegijaid. Käsitööliidu juhatuse üleskutse, korraldada meistrite näitusi, on leidnud laialdast kõlapinda ja huvilistel on olnud võimalus nautida kaunist käsitööd kogu Eestis. Suurim väljakutse oli aga kunstnike ja käsitöömeistrite ühishäitus **OrnaMENTAALNE** Tallinna Kunstihoones. Sügisest tegime algust sarjaga **3D kultuur** Tallinna Rahvaülikooli õppehoones Vene tn 6. Mõjutajate rea juhatas sisse käsitööliidu auliige, vaibakunstnik ja õpetaja Anu Raud. Loominguõhtutel saavad sõna tänased tegijad rahvakultuuri vallas. Loodame, et need kohtumised on ühtviisi tulutoovad nii oma loomingu tutvustajaile kui ka neile, kes sellest esitlusest osa saavad. Täpsemalt lugege www.kultuur.ee

Mardilaada Käsitöö ÖÖ-l jagatakse välja viis esimest märki **Tunnustatud Eesti Käsitöö**. Tunnustuse oma toodetele või tootesarjale pälvivad:

OÜ Ruut ja Triip (Riina Tomberg) – rahvuslike rõivaste sari *Varjud ja värvid*

OÜ Ullaline (Ulve Kangro) – setu pitsi ainetel loodud rõivad ja aksessuaarid

MTÜ Haapsalu Käsitööselts (Aasa Jõelaid, Pille Källe, Pille Schneider, Saima Tee) – traditsiooniline haapsalu sall ja rätik

OÜ Schenkenberg (Aivar Reidla) – muuseumiesemete koopiadena valmistatud hõbebehted

Hestia MTÜ (Angelika Nöps) – niplispitsi tehnikas valmistatud rahvuslikud pitsid.

Õnnitleme meistreid! Märki taotlemisest oma tootele või tootegrupile loe www.folkart.ee

XVIII MARDILAAT

Mardilaat on Eesti suurim käsitöövaldkonna ja rahvusliku elulaadi esitlus!

Mardilaadast on saanud iga-aastane käsitöötegijate ja -sõprade kohtumispaik, rahvusliku käsitöö ja elulaadi propageerimise koht. Lisaks kauplajatele osalevad Mardilaadal käsitööd õpetavad koolid, muuseumid jt valdkonnaga seotud institutsioonid. Välja on kujunenud kindlad traditsioonid, mis püsivad aastast aastasse, kuid iga laat toob ka uusi algatusi. Kolmandat korda toimub konkurss **Uus toode Mardilaadal**. Sellest loe lähemalt lk 3. **Käsitöö ÖÖ peaesinejaks on ansambel Kõrsikud**. Valime Mardilaada parimad, keda järgmisel aastal esitleme. Loe lk 2. Iga külaline saab osaleda oma kutse või piletiga õnneloosis, kus on võimalik võita Marja Matiiseni lapitekk. Nautige laadamelu, osalege õpitubades, maitse kohalikku toitu ja tehke häid oste!

Külluslikud etnokudumid – parim toode

Külluslikud Etnokudumid tulid ja võitsid. See, kahe Viljandi Kultuuriakadeemia käsitööeriala lõpetanu – Liina Laaneoja ja Annika Vaalma, kaubamärk sai Mardilaadal paljude lemmikuks.

Muuseumileiud, erksad värvid, uhked tikandid ja paelad – oskus õpitut julgelt kokku sobitada on andnud tulemuseks unikaalsed rõivaesemed. Nagu arvata, pole tegu lihtsate kampsunitega, nende kandjad teavad, mis käsitöö väärt on ja tegijad samuti.

Laadaplatsil koht nr 136

Parimaks meistriks valiti **Jaan Keerdo**, kes on inspireeriv puutööõpetaja oma üliõpilastele Tallinna Ülikoolis tööõpetuse ja tehnoloogia erialal. Jaan Keerdo on Eesti parim haabjameister ja esimese Peipsi lodja ehitamise eestvedaja. Tema magistritöö teema oli ühepuupaatide ajalugu ning nende valmistamine. 2013. aasta Mardilaadal jäi huvilistele silma tema juhitud puu- ja tohutöö meistrikoda.

Laadaplats nr 174 (Tallinna Ülikool)

Tiia Meitus pälvis laadal parima väljapaneku preemia. Tiia on käsitööga tegelema lapsest saati, seda tänu oma emale ja vanaemale. Ta teeb hea meelega erinevat käsitööd, kuid eriti südamelähedased talle on viltimine, tikkimine ja varrastel kudumine. Viltimisoskusi on ta täiendanud Leedu ja Eesti meistrite juhendamisel. Aastal 2013 oli Tiia tugiisik projektis *Vanemaaliste käsitöömeistrite lõimumine käsitööturule*, kus oman-

Külluslikud Etnokudumid, Mardilaada parim toode 2013

das põhjalikud oskused tikkimises Lembe Maria Sihvre käe all. See koolitus andiski Tiiale idee ühendada oma lemmikud – viltimine ja tikkimine. Tikkimisel saab ta inspireeritöö esiemade tikitud uhketelt saani- ja pulmatekkidelt. Kindad valmivad kraasvillast, käsitsi märgviltimise tehnikas. Oma uudsete kinnastega osales ta mitmel konkursil ja on pälvinud ka auhinnalisi kohti.

Pärnumaa rahvarõivaste esitlus

Mardilaada käsitöö ÖÖ-I reedel, 7. novembril kell 18.15–19.00 toimub Pärnumaa kihelkondade rahvarõivaste esitlus. Laval on Audru, Tõstamaa, Saarde, Pärnu-Jaagupi, Mihkli, Tori ja Väandra kandi rõivad. Kommenteerib etnograaf Reet Piiri.

Mardisandid Pakri saarelt

Käsitöö ÖÖ algab traditsiooniliselt mardisantide tulekuga. Seekord esitatakse lavastus Pakri mardikommetest. Pakril elanud rannarootslaste mardikombestik erineb silmatorkavalt eestlaste omast, selles on palju laene Pakri pulmakommetest. Kõik etenduses osalejad teavad Uppsala SOFI arhiivist leitud kommete kirjeldust, etendus ise sünnib aga kohapeal noorte omavahelises suhtluses. 2012. aastal tegevust alustanud MTÜ Kann lurk ne eesmärk on uurida ja tutvustada Pakri saarte (tantsu)pärimust. Koostöös tantsuansambliga Leesikad on esinetud ning korraldatud õpitube Tallinnas, Haapsalus ja Viljandis.

PROGRAMM Esinejad Mardilaadal

Neljapäev, 6. november

12.30 Mardilaada avamine
14.00 Kandlemeister Ilmar Tiideberg
15.00 Mõned rahvuslikud lood - Kaarel Pogga
16.00 Märjamaa lõõtsanaised
17.00 Tuuleviul
18.00 Veere peal näitab Läänemaa tikitud rahvarõivaid

Reede, 7. november

10.30 Kutsekoolide esitlus
12.00 Kandlemeister Ilmar Tiideberg
13.00 Noarootsi rahvarõivad. Violetta Riidas perega
14.00 Vormsi lood
15.00 Leesikad- rannarootsi lood
16.00 Pakri lood ja rõivad. Ürgleigarid

Käsitöö ÖÖ

18.00 Mardisandid tulevad Pakri saarelt
Märgi Tunnustatud Eesti Käsitöö esitlus
Pärnumaa rahvarõivad esitleb MTÜ Rahvarõivas
Etno MOOD - esitleb tantsuteater Tee Kuubis
20.00 Kõrsikud

Laupäev, 8. november

12.00 Kandlemeister Ilmar Tiideberg
13.00 Lätte Veetallajad
14.00 Leigarid
14.30 Reevele
15.30 Lõõtsamees Kaarel Kõivupu
16.00 Lätte Veetallajad
17.00 Pilliklubi Söepõletajad

Pühapäev, 9. november

12.00 Kandlemeister Ilmar Tiideberg
13.00 Harju KEK rahvamuusikakapell
14.00 Märjamaa lõõtsanaised
14.30 Leigarid
15.00 Harju KEK rahvamuusikakapell
15.30 Mardilaada lõpetamine
Parimate autastustamine
Lapiteki väljaloosimine
Uksed suletakse kell 16.00
Korraldajatel on õigus teha programmis muudatusi!

Rahvarõiva Nõuandekoda Mardilaadal

Rahvarõivahuviline on meistrikotta oodatud iga päev!

Õlarätide väljapanek

Kiri- ja võrkvööd

Põhja-Eesti liiltikand

Rahvuslik niplis pits

Rahvuslike helmekeede või roositud kinda ainetel ehte valmistamise töötuba

Rahvarõivaalane nõustamine ja kirjanduse väljapanek

Trükiste ja tööjuhendite müük:
(Türi, Audru, Tõstamaa ja Lihula vööd, Põhja-Eesti tikandid, Lõuna-Eesti niplis pitsid)

Koolituskava tutvustamine, infomaterjalid

Õpetusi jagavad parimad meistrid
MTÜ Rahvarõivas laadaplatsil
koht nr 14

Õnnitleme!

Eddi Leet

Käsitööettevõtja 2014
Laadaplatsil koht nr 141

Uus toode Mardilaadal

Nutikindad

Viru Käsitöö Salong, Kersti Loite
Laadaplatsil koht nr 140
 Käsitööd hindavale nutisõltlasele, kes peab suhtlema pakases ja ei karda villast lõnga.

Suurrätiruuduline lapitekk
 Väikegildi Meistrid MTÜ, Hilja Sepp

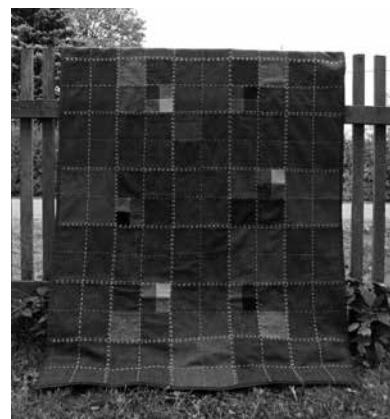
Laadaplatsil koht nr 87
 Koemustrilistest villastest kanga-

Kaamelikarva vilditud tänavajalatsid

Designhandicraft OÜ, Ene Tornberg

Laadaplatsil koht nr 97
 Kodulähedase villavabriku kraasvillast, naturaalkiust ääristusega tallaga vana-aja hõngulised jalavarjud sobivad nii naistele kui meestele

tükkidest valmistatud tekk. Ruudulised kangatükid ja ruudustikuline teping annavad lapitekkile suurräti väljanägemise.

Kindakirjaga vöö

Katre Arula, FIE
Laadaplatsil koht nr 94
 Kindakirjadest inspireeritud, helkivast kangast vööd on pimedal ajal kaunid aksesuaarid ja isiklikuks turvameheks.

Eesti silmuskudumine 1. Tavad ja tehnikad

Saara Kirjastus / OÜ Saarakiri
 Autorid: Anu Pink, Siiri Reimann, Kristi Jõeste
 Kujundus: Mariann Einmaa
 Joonised: Anu Pink
 Mustriskeemid: Siiri Reimann, Anu Pink

Laadaplatsil koht nr 205
 Raamatu kolm autorit on mitmeid aastaid paljudes muuseumites uurinud Eesti silmuskudumise pärandit, kudunud meetrite viisi vanade mustritega töönaidiseid, mõelnud ja joonistanud, kuidas just kõige paremini meie Eesti kudujatele Eesti kudumiskultuuri õpetada.

Kottide kolleksioon Meeri

Tasi OÜ, Triin Hellat
Laadaplatsil koht nr 136 (Külluslikud Etnokudumid)
 Koostöös Külluslikkude Etnokudumitega valminud kotid on

Silmkoelised setuainelised kleidid

Ruut & Triip, Riina Tomberg, Sing Sale Pro OÜ (Külluslikud Etnokudumid), Annika Vaalma

Laadaplatsil koht nr 135
 Koostöös on jõudu ja inspiratsiooni palju rohkem. Kleidid on huvitava disainiga, luksuslikud, siidivoodriga ning igale vanusele sobivad.

Eesti kindakirjad, komplekt kudumishuvilistele

Kodukäsitöö OÜ, Raja Kohv ja Linda Pool

inspireeritud Mary Poppinsi põhjatust võlukotist, eesti etnograafiast ning tänapäeva naisest, kelle päevad on tegusid täis. Komplektis on lisaks õlakotile väiksem asjade hoidja.

Riidenagi Härra Koer

Hello Mr. April, Maria Kalm Teostus Infano OÜ ja Danival

Ehitus OÜ
Laadaplatsil koht nr 70
 Kvaliteetsele kasevineerile trükitud ja käsitsi välja freesitud nagi sobib ideaalselt nii esikusse riiete riputamiseks kui ka tuppa dekoratiivseks elemendiks.

Laadaplatsil koht nr 71

Kauni kirjaga kinnas on karbil selgelt esil, vajalik kogus villaseid lõngu vihtides ja selge juhend kaasas. Kuduja kogemustele vastavalt töötunde ja kindlat meelt, ning soojad kindad ongi valmis!

Käsitöö erialad Eesti kutsekoolides

Tarbekunsti ja oskuskäsitöö valdkonnas õpetavad 2014/2015 õppeaastal erinevaid käsitöötehnikaid seitse kutsekooli:

- Kopli Ametikool: tekstiilitöö, rahvuslik puutööndus, sepatöö
- Haapsalu Kutsehariduskeskus: tekstiilitöö
- Kuressaare Ametikool: tekstiilitöö, nahatöö, keraamika, tekstiilitöö valmistaja kangakudumise alal
- Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool: tekstiilkäsitöö, rahvuslik puutööndus, keraamik, klaasipuhuja assistent

- Röpina Aianduskool: tekstiilitöö
- Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool: metalli sepi- ja kivistöö, kivistöö, sepatöö

• Sillamäe Kutsekool: tekstiilitöö
Õpe toimub kooliti erinevalt. Osades koolides õpetatakse põhikoolijärgseid õpisi ja osades täiskasvanud õpilasi. Käsitööõpe koolides on jõudnud heale tasemele, mida näitavad ka kutsevalifikatsiooni eksamite tulemused.

Aga endiselt vajavad kutsekoolid praktikakohti, mille leidmine on läinud aasta-

aastalt lihtsamaks, kuid häid pakkumisi on endiselt vähe.

Siit meie kutsekoolide üleskute: Hea ettevõtja, FIE, käsitöömeister. Kui sul on valmisolek võtta endale praktikant, siis anna endast teada. See on koolidele ja käsitöö arengule Eestis suureks abiks. Ei ole oluline, milliste käsitöötehnikatega tegelete, õpilaste spetsialiseerumised on väga erinevad.

Marju Heldema

Haapsalu Kutsehariduskeskuse tekstiilitöö juhtõpetaja

REKLAAMID JA INFO

Järgmine Mardilaat XIX toimub 5.-8. november 2015. aastal

Eesti Käsitöö Maja

Rahvusliku käsitöö müük
Riina Tombergi rahvuslikud
kampsunid
Kango Tekstiil
Lembe Nukutuba
Pikk 22, Tallinn
www.crafts.ee

Käsitöökursused

Tallinna Rahvaülikool, Estonia
pst 5a, www.kultuur.ee
Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
Lühike jalg 6a ja Estonia pst 5a
www.folkart.ee

Rahvarõivaalane koolitus
Rahvarõivad.folkart.ee

Näitused Rahvakunstigaleriis:

- 28.10-17.11 Kristi Jõeste meistrikoja Ulas kindanäitus *Külma vastu*
18.11-8.12 Lembe Maria Sihvre isikunäitus *Ja laulavad metsad ja aasad*
9.12-30.12 Katre Arula isikunäitus *Siidiga, niidiga...*

Üritused 2015. aastal

7. veebruar Volikogu ja Pärandihoidja auhindade üleandmine
29.-30. mai XIX Käsitööpäevad Järvamaal
9.-12. juuli XVI Keskaja päevad Tallinna vanalinnas
24.-26. juuli Rahvakunsti laat Raekoja platsil
18. september Juhtide kool
10. oktoober VII käsitööettevõtjate foorum
24. oktoober V käsitöökojad üle Eesti
5.-8. november XIX Mardilaat Saku Suurhallis

ALLIKAMAJA KÄSITÖÖ

Lühike jalg 6a
Käsitöö müük
Rahvarõiva Nõuandekoda
Koolituskeskus

Mardilaada toetajad:

Tallinna Rahvaülikool

www.kultuur.ee

Ürituste sari
3D KULTUUR. Tegijad. Nende looming kõnetab meid

3D KULTUUR. Tegijad

8. oktoober
Anu Kaelusoo
Kindajänesed kangakapis
Epp Mardi
Pean ennast otsijaks
(loe: katsetajaks)

22. oktoober
Riina Tomberg
Värvid ja varjud

12. november
Kristi Jõeste
Kindakudumise kunstist

10. detsember
Liina Veskimägi-Iliste
Vilt - soe ja pehme, lambavillane

Loomingulised
õhtud
algusega
kell 18
Vene tn 6
Sissepääs 6 eurot

bestwine käsitöö

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
www.folkart.ee
Pikk 22, Tallinn 10133
Tel 660 4772, 518 7812
info@folkart.ee
Kujundus ja trükk: Vali Press OÜ
Keeletoimetaja: Kadri Liimal